

ΑΠΟΦΑΣΗ 1/2022
(Τμήμα)

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα συνεδρίασε σε σύνθεση Τμήματος μέσω τηλεδιάσκεψης την 06-10-2021 και ώρα 13:00, μετά από πρόσκληση του Προέδρου της, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν οι Γεώργιος Μπατζαλέξης, Αναπληρωτής Πρόεδρος, κωλυομένου του Προέδρου της Αρχής Κωνσταντίνου Μενουδάκου, τα μέλη Σπυρίδων Βλαχόπουλος, Χαράλαμπος Ανθόπουλος και Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης ως εισηγητής. Στη συνεδρίαση παρέστησαν, με εντολή του Προέδρου, ο Γεώργιος Ρουσόπουλος, ειδικός επιστήμονας – ελεγκτής ως βοηθός εισηγητή και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών υποθέσεων της Αρχής, ως γραμματέας.

Υποβλήθηκε στην Αρχή η υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/1289/15-02-2019 καταγγελία του Α, σύμφωνα με την οποία, στις ...2018 ζήτησε από την «Εγνατία Οδός Α.Ε.» (εφεξής «Εγνατία Οδός»), εγγράφως, να του χορηγήσει φωτογραφικό υλικό και αντίγραφο από το βιβλίο συμβάντων σε σχέση με καταλογοισμό παράβασης μη καταβολής διοδίου τέλους που τον αφορά. Όπως προκύπτει από την καταγγελία, στην από ...2018 απάντησή της προς τον καταγγέλλοντα (με κωδ. εγγράφου ...) η εταιρεία αναφέρει ότι η διέλευσή του έχει καταγραφεί από το σύστημα διελεύσεων

του σταθμού διοδίων, αλλά δεν μπορεί να δώσει στοιχεία σε τρίτους παρά μόνο με εντολή Εισαγγελέα και κατόπιν σχετικής άδειας της Αρχής.

Η Αρχή, με το Γ/ΕΞ/1289-1/04-03-2019 έγγραφό της ενημέρωσε την Εγνατία Οδό ότι σύμφωνα με το άρθρο 15 του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων – εφεξής ΓΚΠΔ), το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας επιβεβαίωση για το κατά πόσον ή όχι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν υφίστανται επεξεργασία και, εάν συμβαίνει τούτο, το δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και σε σύνολο πληροφοριών, όπως αναφέρονται στο εν λόγω άρθρο. Συνεπώς, καθώς η Εγνατία Οδός έχει επιβάλει πρόστιμο στον καταγγέλλοντα, τα στοιχεία βεβαίωσης του προστίμου τον αφορούν και ο ίδιος θεωρείται ως υποκείμενο των δεδομένων και όχι ως τρίτος, σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 4 παρ. 1 και 10. Κατ' ακολουθία είναι, κατ' αρχήν, υποχρεωμένη να του παρέχει πλήρες αντίγραφο αυτών (με την επιφύλαξη της παρ. 4 του άρθρου 15 του ΓΚΠΔ, για την περίπτωση που η παροχή αντιγράφου ενδέχεται να επηρεάζει δυσμενώς τα δικαιώματα και τις ελευθερίες άλλων, οπότε κατά την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης πρέπει να εξετάσει αν απαιτούνται μέτρα προστασίας των δικαιωμάτων τρίτων). Επίσης, υπενθυμίστηκε ότι με το έγγραφό της με αριθμό πρωτ. Γ/ΕΞ/6554/12-09-2017, η Αρχή είχε επισημάνει στην Εγνατία Οδό ότι αίτημα εικονιζόμενου προσώπου για πρόσβαση σε βιντεοσκοπημένο υλικό πρέπει να αντιμετωπίζεται ως αίτημα δικαιώματος πρόσβασης και να ικανοποιείται εντός της οριζόμενης από το νόμο προθεσμίας.

Η Εγνατία Οδός με το υπ' αριθμ. πρωτ. ... έγγραφό της απέστειλε στον καταγγέλλοντα με κοινοποίηση στην Αρχή (αριθμ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/4402/21-06-2019), μια χειρόγραφη σελίδα από το βιβλίο συμβάντων του σταθμού διοδίων Χ, από την οποία, σύμφωνα με την εταιρεία, τεκμαίρεται η παράβαση. Περαιτέρω, αναφέρει ότι δεν υπάρχει φωτογραφικό υλικό από τη διέλευση του οχήματος στα αρχεία της.

Σε συνέχεια του εγγράφου αυτού, η Αρχή με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/4402-1/10-09-2021, επεσήμανε ότι δεν υποβλήθηκαν στην Αρχή οι απόψεις της εταιρείας,

σε σχέση με τα καταγγελλόμενα καθώς και ότι στην από ...2018 απάντησή της προς τον καταγγέλλοντα (με κωδ. εγγράφου ...) του είχε αναφέρει ότι η διέλευση του καταγγέλλοντος είχε καταγραφεί από το σύστημα διελεύσεων του σταθμού διοδίων Χ. Με δεδομένο ότι στον εν λόγω σταθμό λειτουργεί σύστημα βιντεοεπιτήρησης, το οποίο χρησιμοποιείται για τον έλεγχο της μη καταβολής των διοδίων τελών, ζητήθηκε να διευκρινισθεί αν είχε καταγραφεί η διέλευση του οχήματος του καταγγέλλοντος ή άλλου οχήματος στις ... και ώρα ... από το εν λόγω σύστημα ή αν η απαίτηση της εταιρείας είχε στηριχθεί μόνο στο χειρόγραφο βιβλίο συμβάντων. Επίσης, επισημάνθηκε ότι η Αρχή αναμένει τις απόψεις της εταιρείας σχετικά με τη διαδικασία ικανοποίησης του δικαιώματος πρόσβασης του καταγγέλλοντος συμπεριλαμβανομένου του χρόνου ανταπόκρισης της εταιρείας.

Με το υπ' αριθμ. πρωτ. ... έγγραφό της (αρ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/666/28-01-2020) η Εγνατία Οδός αναφέρει ότι έχει εγκαταστήσει σύστημα καταγραφής παραβάσεων σε όλους τους σταθμούς διοδίων. Η διέλευση του καταγγέλλοντος στις ... δεν καταγράφηκε λόγω τεχνικού προβλήματος. Όταν μια παραβατική διέλευση δεν καταγράφεται από το σύστημα καταγραφής παραβάσεων, τα στοιχεία καταγράφονται από τον Εισπράκτορα στο «Έντυπο Καταγραφής Παραβάσεων» και στο Βιβλίο Συμβάντων του σταθμού. Η Εγνατία Οδός, κατόπιν των υποδείξεων της Αρχής, αποστέλλει το οπτικό υλικό στους παραβάτες μετά από δική τους αίτηση.

Κατόπιν των ανωτέρω, η Αρχή προχώρησε σε κλήση της εταιρείας για τη συνεδρίαση τμήματος, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΞ/1491/14-06-2021 έγγραφό της για τις 30-06-2021 και κατόπιν αναβολής για τις 15/09/2021. Η εταιρεία παρέστη στη συνεδρίαση μέσω τηλεδιάσκεψης, εκπροσωπούμενη από τους Κωνσταντίνο Κουτσούκο, Διευθύνοντα Σύμβουλο, Δέσποινα Βεζακίδου, δικηγόρο με Α.Μ.Δ.Σ.Θ. ..., Β, Διευθυντή Διοδίων, Πέτρο Γεωργιάδη με Α.Μ.Δ.Σ.Θ. ..., Προϊστάμενο Νομικής Υπηρεσίας, Γ, Υποδιευθύντρια Διοδίων, Δ, Τμηματάρχη Εξοπλισμού Διοδίων ενώ παρέστη και η Ε, Υπεύθυνη Προστασίας Δεδομένων. Αφού η εταιρεία εξέφρασε τις απόψεις της, έλαβε προθεσμία και κατέθεσε το με αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6293/30-09-2021 υπόμνημα. Σε αυτό επισημαίνει ότι η εταιρεία σεβόμενη την προστασία των προσωπικών δεδομένων και ενώ ήδη είχε ξεκινήσει τη διαδικασία συμμόρφωσής της

με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ, ο οποίος είχε μόλις ξεκινήσει να εφαρμόζεται, προκηρύσσοντας το σχετικό Διαγωνισμό (22/5/2018), επικοινωνούσε τηλεφωνικά με τον καταγγέλλοντα καθ' όλο το κρίσιμο διάστημα, εκδηλώνοντας την πρόθεση εξυπηρέτησης και επίλυσης του προβλήματός του με την παροχή προς αυτόν των απαραίτητων διευκρινίσεων. Η επικοινωνία πραγματοποιούνταν σε φιλικό κλίμα αμοιβαίου σεβασμού και κατ' εξαίρεση με τα στελέχη της Νομικής Υπηρεσίας της Εγνατίας Οδού, δεδομένου ότι η εν λόγω υπηρεσία δεν επικοινωνεί με τρίτους, αφού έχει αποκλειστικά συμβουλευτικό-γνωμοδοτικό ρόλο στην εταιρεία – οπότε θεωρήθηκε εύλογα ότι παρεχόταν κάθε πληροφορία προς τον καταγγέλλοντα. Εν τέλει, η Εγνατία Οδός με την από ... επιστολή της κοινοποίησε στον καταγγέλλοντα το απόσπασμα από το Βιβλίο Συμβάντων με τα συγκεκριμένα στοιχεία της διέλευσης του οχήματος ιδιοκτησίας του, το οποίο τηρείται στο Σταθμό Διοδίων Χ, φροντίζοντας προηγουμένως για τη διαγραφή των δεδομένων τρίτων προσώπων, ικανοποιώντας επομένως το δικαίωμα πρόσβασής του. Συγχρόνως τον ενημέρωσε ότι η εν λόγω διέλευση δεν καταγράφηκε στο σύστημα βιντεοεπιτήρησης, όπως διαπιστώθηκε εκ των υστέρων. Η αστοχία αυτή δύναται να οφείλεται σε διάφορες παραμέτρους όπως είναι η θέση του οχήματος στο οδόστρωμα ή η κλίση του ήλιου ανάλογα με την ώρα της ημέρας κ.ά. Επίσης πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο όγκος των δεδομένων από τις καταγραφές αγγίζει τα εκατομμύρια Mb. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το έτος 2015 ο όγκος των δεδομένων ανέρχονταν σε 41.282.363 Mb, το 2018 σε 61.725.770 Mb και το 2020 σε 63.708.554 Mb. Επισημαίνεται επίσης ότι, για την απόδειξη της παράβασης των διοδίων αρκεί μόνο η χειρόγραφη καταγραφή στο Βιβλίο Συμβάντων, χωρίς να αποτελεί προϋπόθεση απόδειξης της παράβασης το υλικό καταγραφής των καμερών, ενώ η εξακρίβωση του υπόχρεου προσώπου γίνεται με τη διασταύρωση των στοιχείων του αριθμού κυκλοφορίας του οχήματος και του διπλώματος οδήγησης, όπως προβλέπεται στη διάταξη του άρθρου 3 της υπ' αριθμ. Δ17α/011/109/Φ.Ν393/12.07.2012 (Β' 2125) /Κ.Υ.Α., που εκδόθηκε με βάση την εξουσιοδότηση του άρθρου 17 του ν. 3212/ 2003.

Η Αρχή, μετά από εξέταση των στοιχείων του φακέλου, αφού άκουσε τον εισηγητή και τις διευκρινίσεις από το βοηθό εισηγητή, ο οποίος παρέστη χωρίς

δικαίωμα ψήφου και αποχώρησε μετά από τη συζήτηση της υποθέσεως και πριν από τη διάσκεψη και τη λήψη αποφάσεως, κατόπιν διεξοδικής συζητήσεως,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

- 1.** Στο άρθρο 15 παρ. 1 του ΓΚΠΔ ορίζεται ότι το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας επιβεβαίωση για το κατά πόσον ή όχι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν υφίστανται επεξεργασία και, εάν συμβαίνει τούτο, έχει δικαίωμα πρόσβασης στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα και σε μια σειρά από πληροφορίες. Σύμφωνα με την αιτ. 63 του ΓΚΠΔ *«Ένα υποκείμενο των δεδομένων θα πρέπει να έχει δικαίωμα πρόσβασης σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα τα οποία συλλέχθηκαν και το αφορούν και να μπορεί να ασκεί το εν λόγω δικαίωμα ευχερώς και σε εύλογα τακτά διαστήματα, προκειμένου να έχει επίγνωση και να επαληθεύει τη νομιμότητα της επεξεργασίας.»*
- 2.** Για την εφαρμογή του δικαιώματος πρόσβασης κρίσιμες είναι οι ρυθμίσεις του άρθρου 12 του ΓΚΠΔ. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να παρέχει στο υποκείμενο των δεδομένων πληροφορίες για την ενέργεια που πραγματοποιείται χωρίς καθυστέρηση και σε κάθε περίπτωση εντός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος. Η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παραταθεί κατά δύο ακόμη μήνες, εφόσον απαιτείται, λαμβανομένων υπόψη της πολυπλοκότητας του αιτήματος και του αριθμού των αιτημάτων. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας ενημερώνει το υποκείμενο των δεδομένων για την εν λόγω παράταση εντός μηνός από την παραλαβή του αιτήματος, καθώς και για τους λόγους της καθυστέρησης.
- 3.** Από το φάκελο της υπόθεσης προκύπτει ότι η επεξεργασία των δεδομένων του καταγγέλλοντα ξεκίνησε προ της εφαρμογής του ΓΚΠΔ. Το δικαίωμα πρόσβασης όμως ασκήθηκε στις ..., δηλαδή μετά την έναρξη εφαρμογής του Κανονισμού. Συνεπώς, ο υπεύθυνος επεξεργασίας όφειλε να ικανοποιήσει το αίτημα του καταγγέλλοντα εντός της προθεσμίας του άρθρου 12. Η αρχική απάντηση της Εγνατίας Οδού, ότι η διέλευση έχει καταγραφεί από το σύστημα διελεύσεων του

σταθμού διοδίων αλλά δεν μπορεί να δώσει στοιχεία σε τρίτους παρά μόνο με εντολή Εισαγγελέα και κατόπιν σχετικής άδειας της Αρχής, ήταν σε αντίθεση με τη διάταξη του άρθρου 15 του ΓΚΠΔ. Η Εγνατία Οδός είχε σαφώς ενημερωθεί από την Αρχή σε σχέση με τις υποχρεώσεις της σε παρόμοια περιστατικά με έγγραφη σύσταση εντός του 2017, περί το ένα έτος από την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης του καταγγέλλοντος. Αν και τότε δεν είχε τεθεί ακόμα σε εφαρμογή ο ΓΚΠΔ, οι διατάξεις για την άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης δεν έχουν μεταβληθεί ουσιαστικά μετά τις 25/5/2018. Μετά την παρέμβαση της Αρχής η Εγνατία Οδός παρείχε τις πληροφορίες που τηρεί στα αρχεία της σε σχέση με τον καταγγέλλοντα, οι οποίες αποδεικνύεται ότι δεν περιλαμβάνουν καταγραφή από το σύστημα διελεύσεων και φωτογραφικό υλικό, αλλά μια χειρόγραφη εγγραφή μιας γραμμής από το βιβλίο συμβάντων του σταθμού διοδίων Χ. Συνεπώς προκύπτει ότι η προηγούμενη απάντηση της εταιρείας δεν ήταν μόνο αρνητική, αλλά και παραπλανητική. Περαιτέρω, δεν έχει σημασία για ποιο σκοπό το υποκείμενο ασκεί το δικαίωμα πρόσβασης. Ο ΓΚΠΔ δεν θέτει προϋποθέσεις για την άσκησή του, η οποία συνδέεται με τη δυνατότητα του υποκειμένου να έχει επίγνωση της επεξεργασίας και να επαληθεύει τη νομιμότητα της επεξεργασίας¹. Από τα παραπάνω, προκύπτει παράβαση της διάταξης του άρθρου 12 παρ. 3 του ΓΚΠΔ, λόγω καθυστερημένης ανταπόκρισης στο δικαίωμα πρόσβασης.

4. Όπως προκύπτει από το φάκελο της υπόθεσης, ο καταγγέλλων αμφισβητεί ότι το όχημά του διήλθε από τα διόδια Χ τη συγκεκριμένη ημέρα και ώρα. Δεν αποτελεί αρμοδιότητα της Αρχής να εξετάσει το κατά πόσο τα στοιχεία που τηρεί η Εγνατία Οδός επαρκούν για τη βεβαίωση παράβασης.
5. Το επιχείρημα της Εγνατίας Οδού ότι η εν λόγω διέλευση δεν καταγράφηκε στο σύστημα βιντεοεπιτήρησης, λόγω αστοχίας που δύναται να οφείλεται σε διάφορες παραμέτρους δεν μπορεί να αξιολογηθεί. Η Εγνατία Οδός δεν προσδιορίζει τι ακριβώς συνέβη στην συγκεκριμένη περίπτωση ενώ, πλέον, με βάση την αρχή της λογοδοσίας, ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να διερευνά επαρκώς ένα περιστατικό, ιδίως στο βαθμό που αυτό συνδέεται με άσκηση

¹ Βλ. αιτιολογική σκέψη με αριθμό 63 ΓΚΠΔ

δικαιώματος του ΓΚΠΔ. Καθώς οι εικόνες που αποθηκεύονται στο σύστημα βιντεοεπιτήρησης του σταθμού διοδίων περιλαμβάνουν προσωπικά δεδομένα, η απώλεια αυτών αποτελεί πλήγμα στην διαθεσιμότητα προσωπικών δεδομένων, η οποία αποτελεί παράμετρο της ασφάλειας της επεξεργασίας. Με δεδομένη την παλαιότητα της καταγραφής του περιστατικού (κατά το έτος ...) δεν είναι σαφές αν κατά το χρόνο της απώλειας της διαθεσιμότητας ήταν σε εφαρμογή η διάταξη του άρθρου 33 του ΓΚΠΔ για τις παραβιάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αλλά σε κάθε περίπτωση, ο υπεύθυνος όφειλε να έχει διερευνήσει την ακριβή αιτία του περιστατικού και να έχει δώσει συγκεκριμένη απάντηση στην Αρχή, χωρίς αόριστη αναφορά σε αστοχία.

6. Περαιτέρω η Αρχή, έλαβε υπόψη τα κριτήρια επιμέτρησης του προστίμου που ορίζονται στο άρθρο 83 παρ. 2 του ΓΚΠΔ, την παράγραφο 5 στοιχ. α' και β' του ίδιου άρθρου που έχουν εφαρμογή στην παρούσα υπόθεση και τις κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή και τον καθορισμό διοικητικών προστίμων για τους σκοπούς του ΓΚΠΔ², καθώς και τα πραγματικά δεδομένα της εξεταζόμενης υπόθεσης και ιδίως:

α) Τη φύση της παράβασης που αφορά δικαίωμα του ΓΚΠΔ.

β) Το γεγονός ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας είχε ενημερωθεί από την Αρχή για τις υποχρεώσεις του σε σχέση με την ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης στο πλαίσιο εξέτασης παρόμοιας υπόθεσης, ενώ ήταν ήδη γνωστό ότι ο ΓΚΠΔ θα άρχιζε να εφαρμόζεται από τις 25/5/2018.

γ) Ότι το υποκείμενο των δεδομένων δεν ήταν σε θέση να διεκδικήσει τα δικαιώματά του έναντι της εταιρείας, με ενδεχόμενη μελλοντική οικονομική επιβάρυνση.

δ) Ότι ο σκοπός της επεξεργασίας αφορά δραστηριότητα που έχει ανατεθεί στον υπεύθυνο επεξεργασίας δια νόμου και αφορά μεγάλο αριθμό παραβάσεων μη καταβολής διοδίων τελών.

ε) Ότι δεν πρόκειται για δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των άρθρων 9 και 10 του ΓΚΠΔ.

² <https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/611237/en> - wp253

στ) Ότι δεν έχει επιβληθεί στο παρελθόν διοικητική κύρωση από την Αρχή στον υπεύθυνο επεξεργασίας.

ζ) Ότι η ως άνω στοιχειοθετούμενη παράβαση του ΓΚΠΔ αποδίδεται σε αμέλεια του υπευθύνου επεξεργασίας ο οποίος ικανοποίησε το δικαίωμα μετά την παρέμβαση της Αρχής.

η) Από τα διαθέσιμα στην ιστοσελίδα της στοιχεία³ προκύπτει ότι η εταιρεία διαθέτει κύκλο εργασιών για το έτος 2019 € 82.356.924,01.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή

Επιβάλλει στον υπεύθυνο της επεξεργασίας «Εγνατία Οδός Α.Ε.» το αποτελεσματικό, αναλογικό και αποτρεπτικό διοικητικό χρηματικό πρόστιμο που αρμόζει στην συγκεκριμένη περίπτωση, σύμφωνα με τις ειδικότερες περιστάσεις αυτής, ύψους χιλίων (1.000) ευρώ για παραβίαση του άρθρου 12 παρ. 3 του ΓΚΠΔ σε σχέση με τα αναφερόμενα στη σκέψη 3 της παρούσας, σύμφωνα με τα άρθρα 58 παρ. 2 στοιχ. θ' και 83 παρ. 5 στοιχ. α' και β' ΓΚΠΔ.

³ <https://egnatia.eu/wp-content/uploads/2021/10/isologismos-2019.pdf>

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Γεώργιος Μπατζαλέξης

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου